

Αρείου Πάγου: 650/2003
Πηγή: Ε.Ν.Δ 31/03 σελ. 97

Ατύχημα ναυτικού κατά τη διάρκεια του χρόνου που ήταν αναγκαίος για την ανάπαυσή του τη νύχτα σε κατάλυμα, το οποίο είχε εξασφαλίσει η πλοιοκτήτρια σε ακίνητο λόγω έλλειψης δυνατότητας διανυκτέρευσης στο πλοίο. Εργατικό ατύχημα εξ αφορμής της εργασίας του.

Εργατικό ατύχημα εξ αφορμής της εργασίας. Εκείνο που δεν είναι άμεση συνέπεια της εργασίας, όπως το εκτός τόπου και χρόνου εκτέλεσής της, συνδέεται όμως με αυτή με σχέση αιτίου και αποτελέσματος από το ότι λόγω της εργασίας δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες εκείνες, αναγκαίες συνθήκες που δε θα δημιουργούνταν χωρίς αυτήν.

Τραυματισμός ναυτικού κατά τη διάρκεια του χρόνου που ήταν αναγκαίος για την ανάπαυσή του τη νύχτα σε κατάλυμα, το οποίο λόγω έλλειψης δυνατότητας διανυκτέρευσης του πληρώματος στο πλοίο είχε εξασφαλίσει η πλοιοκτήτρια σε ακίνητο (διαμέρισμα) κείμενο εγγύς του λιμένα όπου είχε αγκυροβολήσει το πλοίο. Το ατύχημα συνέβη ενώ ο ναυτικός βρισκόταν σε χώρο επιλογής της πλοιοκτήτριας σε εκπλήρωση υποχρέωσής του από την υπάρχουσα σύμβαση ναυτικής εργασίας του. Εργατικό ατύχημα εξ αφορμής της εργασίας.

Προεδρεύων: ΒΥ. ΠΕΡΑΙΓΚΑΣ
Εισηγητής: Ι. ΔΑΒΙΛΛΑΣ
Δικηγόροι: Αγ. Σουμέλας, Ν. Δόμβρος

Επειδή, από τη διάταξη του άρθρου 1 του Ν. 551/1915, όπως αυτό τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ. της 24.7/25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ. κατά το άρθρο 18 εδ. α' του Εισαγωγικού του Νόμου, έχει δε εφαρμογή και στη σύμβαση ναυτολογήσεως κατά το άρθρο 2 του ίδιου νόμου και 66 του Ν. 3816/1958 "περί κυρώσεως του Κώδικος Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου" (Ολ.ΑΠ 965/85), προκύπτει ότι ως ατύχημα εκ βίαιου συμβάντος θεωρείται και ο τραυματισμός του μισθωτού, από αιφνίδια επενέργεια εξωτερικού αιτίου, ασχέτου μεν προς τη σύσταση του οργανισμού του παθόντος και τη βαθμιαία φθορά του, αλλά συνδεδόμενου προς την εργασία λόγω της εμφανίσεώς του κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής. Η τελευταία αυτή περίπτωση συντρέχει όταν το ατύχημα δεν είναι άμεση συνέπεια της εκτελέσεως της εργασίας. Όπως όταν τούτο συνέβη εκτός του τόπου και χρόνου εκτελέσεώς της, συνδέεται όμως με αυτή με σχέση αιτίου και αποτελέσματος ως εκ του ότι, λόγω της εργασίας, δημιουργήθηκαν ιδιαίτερες και αναγκαίες για την επέλευσή του πραγματικές συνθήκες, οι οποίες δεν θα υπήρχαν χωρίς την εργασία.(Ολ.ΑΠ 1287/86, ΑΠ 1207/92 ΕΕΔ 53 - 471). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δέχθηκε τα εξής: Με σύμβαση ναυτικής εργασίας αορίστου χρόνου, που καταρτίστηκε στον Πειραιά στις 24-4-2000, ο ήδη αναιρεσείων ενάγων προσελήφθη από την ήδη αναιρεσίβλητη εναγομένη και ναυτολογήθηκε αυθημερόν στον Πειραιά, με την ειδικότητα του ναυκλήρου στο με ελληνική σημαία πλοίο(ιπτάμενο δελφίνι) "F. D" νηολογίου Πειραιώς, κοχ. 142 και με ΔΔΣ, της πλοιοκτησίας της αναιρεσίβλητης, σύμφωνα με τους όρους της οικείας και ισχύουσας ΣΣΝΕ Πληρωμάτων Επιβατηγών Ακτοπλοϊκών Πλοίων. Με την παραπάνω ειδικότητά του υπηρέτησε στο ως άνω πλοίο μέχρι τις 19 - 5 - 2000, οπότε και απολύθηκε στον Πειραιά, με υπολογισμό της απολύσεώς του από 12 - 5 - 2000, λόγω τραυματισμού του που συνέβη υπό τις ακόλουθες συνθήκες. Στις 11-5-2000, λόγω βλάβης του ανωτέρω πλοίου, τούτο μεταφέρθηκε προς επισκευή στο Πέραμα. Το προγραμματισμένο δρομολόγιό του από Ζέα για Πόρο - Ύδρα - Σπέτσες, με διανυκτέρευση του πληρώματος στο Πόρτο Χέλι, εκτελέστηκε από το ιπτάμενο δελφίνι "F. D 2", όπου μετατέθηκε για να συνεχίσει την εργασία του ο αναιρεσείων, καθώς και το υπόλοιπο πλήρωμα του πρώτου πλοίου. Το δεύτερο αυτό πλοίο, περί ώρα 19.30'κατέπλευσε στο Πόρτο Χέλι όπου το πλήρωμα διανυκτέρευσε, καθώς είχε προγραμματιστεί. Τα μέλη του πληρώματος, μεταξύ των οποίων ήταν και ο αναιρεσείων, αφού έφαγαν σε ταβέρνα, πήγαν, κατά τα μεσάνυχτα, να κοιμηθούν σε διαμέρισμα μόνιμα νοικιασμένο για τον λόγο αυτό από την πλοιοκτήτρια. Ο αναιρεσείων πήγε να κοιμηθεί σε δωμάτιο του πρώτου ορόφου, μαζί με τον ναύτη Σ.Α. Το δωμάτιο αυτό είχε ένα παράθυρο προς την πρόσοψη του κτιρίου. Περί ώρα 01.30'της 12ης Μαΐου 2000, ο

αναιρεσειών, ύστερα από κάποιον εφιάλτη που είδε, σηκώθηκε από το κρεβάτι του και, χωρίς να συνειδητοποιεί το τι έκανε, πήδηξε από το παράθυρο και βρέθηκε ξαπλωμένος στο δρόμο. Από τον θόρυβο και τις φωνές του αναιρεσειόντος, ξύπνησαν και τα άλλα μέλη του πληρώματος, τα οποία έτρεξαν αμέσως, βρήκαν τον συνάδελφό τους τραυματισμένο στο δρόμο και τον μετέφεραν στο Νοσοκομείο Κρανιδίου, από όπου, μετά παροχή πρώτων βοηθειών, μεταφέρθηκε ο αναιρεσειών στο Πρότυπο Νοσηλευτικό Κέντρο Πειραιώς "Α.Ν.", το οποίο ήταν συμβεβλημένο με την ασφάλεια του πλοίου. Εκεί διαγνώστηκε ότι είχε υποστεί "ρωγμώδες κάταγμα κνημιακών κονδύλων, δεξιάς κνήμης, διάστρεμμα δεξιάς ΠΔΚΝ-Κρανιοεγκεφαλική κάκωση" Στο νοσηλευτικό κέντρο έμεινε μέχρι τις 15 Μαΐου 2000, οπότε εξήλθε, αφού του έγινε παρακέντηση δεξιού γόνατος και τοποθέτηση γύψου, με εντολή των ιατρών για επανέλεγχο σε τρεις εβδομάδες. Συνεστήθη αναρρωτική άδεια για ένα μήνα, δηλαδή μέχρι 15 Ιουνίου 2000. Ακολούθως, η Ανωτάτη Ναυτικού Υγειονομική Επιτροπή (ΑΝΥΕ), στην οποία παραπέμφθηκε ο αναιρεσειών, αφού διέγνωσε "κάταγμα ρωγμώδες - συμπιεστικό έσω κνημιαίου πλατώ", γνωμάτευσε ότι ήταν ανίκανος να εργάζεται ως ναυτικός για δύο μήνες, δηλαδή από 25 Αυγούστου 2000 μέχρι 25 Οκτωβρίου 2000. Την 1 - 11- 2000 η ίδια ΑΝΥΕ, αφού τον εξήτασε αποφάνθηκε ότι ήταν ανίκανος να εργάζεται ως ναυτικός επί τρεις ακόμη μήνες, δηλαδή μέχρι 1 - 2 - 2001. Τελικώς, στις 31 - 1 - 2001, η ΑΝΥΕ, αφού τον εξήτασε και πάλι, γνωμάτευσε ότι εφεξής ήταν ικανός να εργάζεται ως ναυτικός. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο έκρινε ότι ο τραυματισμός αυτός του αναιρεσειόντος δεν συνιστά εργατικό ατύχημα, κατά την έννοια του Ν.551/1915, διότι δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει κάποια αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παρεχόμενης εργασίας του προς την αναιρεσίβλητη και του ανωτέρω τραυματισμού αυτού, η οποία (ως άνω αιτιώδης συνάφεια) είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί ένα ατύχημα ως εργατικό. Μετ' εξαφάνιση δε της πρωτόδικης αποφάσεως, που είχε δεχθεί τα αντίθετα και ως βάσιμη εν μέρει στην ουσία την, περί αποζημιώσεώς του από την λόγω ανικανότητας εκ του εργατικού ατυχήματος απώλεια των μισθών του (υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 66 του ΚΙΝΔ σε συνδυασμό με τις ειδικές διατάξεις του Ν.551/1915), αγωγή του αναιρεσειόντος, η ευδοκίμηση της οποίας προϋποθέτει εργατικό ατύχημα, απέρριψε αυτή στο σύνολό της. Έτσι που έκρινε το Εφετείο, υπέπεσε στην πλημμέλεια της παραβιάσεως των προδιαλαμβανόμενων διατάξεων ουσιαστικού δικαίου εκ πλαγίου, με στέρηση της νόμιμης βάσεως από την απόφασή του, εξαιτίας ανεπαρκών αιτιολογιών, στο ουσιαστικό για την έκβαση της δίκης ζήτημα της συνδρομής στην προκειμένη περίπτωση των προϋποθέσεων εφαρμογής τους. Συγκεκριμένα πρόκειται τραυματισμός ναυτικού κατά τη διάρκεια του χρόνου που ήταν αναγκαίος για την ανάπαυσή του κατά τη νύκτα σε κατάλυμα το οποίο, λόγω ελλείψεως δυνατότητας διανυκτερεύσεως του πληρώματος στο πλοίο, είχε εξασφαλίσει η πλοιοκτήτρια σε ακίνητο (διαμέρισμα) κείμενο εγγύς του λιμένα όπου είχε αγκυροβολήσει το πλοίο. Υπό τις συγκεκριμένες ως άνω συνθήκες το ατύχημα συνέβη ενώ ο παθών βρισκόταν εκεί, σε χώρο επιλογής αυτής (πλοιοκτήτριας), γεγονός που σημαίνει ότι ενέπιπτε στη σφαίρα επιρροής της, αναγκαίως, σε εκπλήρωση υποχρεώσεώς του από την υπάρχουσα σύμβαση ναυτικής εργασίας του. Αναμφίβολα, δηλαδή, το ατύχημα επισυνέβη εξ αφορμής της εργασίας του στο πλοίο της αναιρεσίβλητης, δεδομένου ότι, λόγω αυτής, δημιουργήθηκαν οι ιδιαίτερες και αναγκαίες για την επέλευσή του ως άνω πραγματικές συνθήκες, οι οποίες χωρίς την εργασία και την εξ αφορμής αυτής εκεί παρουσία του δεν θα υπήρχαν. Το Εφετείο, δεν διευκρινίζει αν ο τραυματισμός του παθόντος, ως αποτέλεσμα βίαιης επενέργειας εξωτερικού αιτίου, ηθελημένα προκλήθηκε από τον παθόντα ή ανάγεται αποκλειστικά σε συγκεκριμένη οργανική ή παθολογική προδιάθεση αυτού, ούτε διασαφηνίζει αν, μετ' εκτίμηση των συμφυών προς την εκτέλεση της εργασίας του πραγματικών συνθηκών, το ατύχημα δεν επήλθε εξ αφορμής αυτής, ώστε να αιτιολογείται επαρκώς το πόρισμα ότι δεν υπάρχει κάποια συνάφεια μεταξύ της παρεχόμενης εργασίας του αναιρεσειόντος προς την αναιρεσίβλητη και του παραπάνω τραυματισμού του. Επομένως, δεν προκύπτουν επαρκώς από τις παραδοχές της απόφασής του τα περιστατικά, που είναι αναγκαία στη συγκεκριμένη περίπτωση, για την κρίση του δικαστηρίου περί της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων της διάταξης που εφαρμόστηκε ή περί της μη συνδρομής τούτων η οποία αποκλείει την εφαρμογή της. Γι' αυτό, οι σχετικοί πρώτος (β' σκέλος), δεύτερος και τρίτος, από τον αριθ. 19 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως πρέπει να

γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι. Μετά από αυτά παρέλκει η έρευνα του πρώτου (α' σκέλος), από τον αριθ. 1 του ίδιου άρθρου, λόγου αναιρέσεως.